

2024

ГЕНДЕРНИЙ ПРОФІЛЬ

ЗМІЇВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ГЕНДЕРНИЙ ПРОФІЛЬ

2024 РІК

Назва територіальної громади:

Зміївська територіальна громада

Дата створення:

12 червня 2020 року

Населені пункти, які увійшли до складу територіальної громади:

м. Зміїв, смт Зідьки, с. Аксютівка, с. Артюхівка, с. Безпалівка, с. Бірки, с. Бірочок Другий, с. Вилівка, с. Борова, с. Велика Гомільша, с. Веселе, с. Височинівка, с. Водяне, с. Водяхівка, с. Гайдари, с. Глибока Долина, с. Гришківка, с. Гужвинське, с. Гусина Поляна, с. Джгун, с. Дудківка, с. Жаданівка, с. Задонецьке, с. Залізничні Бірки, с. Западня, с. Звідки, с. Іськів Яр, с. Камплиця, с. Кирюхи, с. Кисле, с. Клименівка, с. Козачка, с. Колісники, с. Коропове, с. Костянтівка, с. Кравцове, с. Красна Поляна, с. Кукулівка, с. Левківка, с. Миргороди, с. Омельченки, с. Островерхівка, с. Пасіки, с. Першотравневе, с. Петрищеве, с. Погоріле, с. Реп'яхівка, с. Роздольне, с. Сидори, с. Соколове, с. Таранівка, с. Тимченки, с. Тросне, с. Федорівка, с. Чемужівка, сел. Безпалівка, сел. Бутівка, сел. Вирішальний, сел. Лазуківка, сел. Черемушне.

ЗМІСТ

СКОРОЧЕННЯ	4
ВСТУП	5
1. СКЛАД, ХАРАКТЕРИСТИКИ НАСЕЛЕННЯ ТА ДОМОГОСПОДАРСТВ.....	6
2. ІНСТИТУЦІЙНЕ ТА РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ.....	11
3. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ	14
4. ДОСТУП ДО ПОСЛУГ	15
5. ПРОБЛЕМИ ГРОМАДИ ОЧИМА МЕШКАНЦІВ/-ОК	32
ВИСНОВКИ Й РЕКОМЕНДАЦІЇ	41

СКОРОЧЕННЯ

ГО	громадська організація
ГП	гендерний профіль
ДБСТ	дитячий будинок сімейного типу
ДП	дошкільний підрозділ на базі закладу загальної середньої освіти
ДПВВД	дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів
ЗДО	заклад дошкільної освіти
ЗЗСО	заклад загальної середньої освіти
ЗПО	заклад позашкільної освіти
ЗП(ПТ)О	заклад професійної (професійно-технічної) освіти
ЗПСМ	заклад первинної сімейної медицини
КДО	консультативно-дорадчий орган
ПС	прийомна сім'я
СЖО	складні життєві обставини
ТГ	територіальна громада
ФАП	фельдшерсько-акушерський пункт

ВСТУП

Гендерний профіль територіальної громади (далі — ГП) — це інформаційно-аналітичний документ, створений відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 27.12.2022 № 359 «Про затвердження методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад». ГП містить дані із розподілом за ознакою статі та іншими ознаками, аналіз виявлених гендерних розривів, а також висновки та рекомендації, зокрема щодо заходів, спрямованих на зменшення гендерної нерівності.

Мета складання гендерного профілю територіальної громади — виявити відмінності рівнів участі жінок і чоловіків, реалізації їхніх прав та можливостей у тій чи іншій сфері життєдіяльності суспільства, їхнього доступу до ресурсів (далі — гендерні розриви), щоб використовувати отримані дані під час розроблення та реалізації гендерночутливих програм розвитку та формування бюджетних програм.

Завдання складання ГП територіальної громади — забезпечити державних службовців/-иць, посадових осіб місцевого самоврядування, представників/-ць громадських об'єднань, наукових установ та організацій достовірними обґрунтованими демографічними, соціально-економічними та бюджетними даними з розподілом за ознакою статі та іншими ознаками. Дезагреговані за статтю дані дадуть змогу проводити аналіз, щоб визначити у стратегічних та інших довгострокових, середньострокових та короткострокових програмних документах пріоритети розвитку громади, які ґрунтуються на підході, що базується на дотриманні прав людини, та спрямовані на досягнення Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019, з дотриманням принципу «нікого не залишити осторонь»

Зібрана інформація містить дані станом на 01 січня 2024 року.

СКЛАД, ХАРАКТЕРИСТИКИ НАСЕЛЕННЯ ТА ДОМОГОСПОДАРСТВ

Адміністративним центром громади є місто Зміїв.

У складі громади — 60 населених пунктів, які об'єднані у 7 старостинських округів: 1 місто (Зміїв), 1 селище міського типу (Зідьки), 53 села (Аксютівка, Артюхівка, Безпалівка, Бірки, Бірочок Другий, Вилівка, Борова, Велика Гомільша, Веселе, Височинівка, Водяне, Водяхівка, Гайдари, Глибока Долина, Гришківка, Гужвинське, Гусина Поляна, Джгун, Дудківка, Жаданівка, Задонецьке, Залізничні Бірки, Западня, Звідки, Іськів Яр, Камплиця, Кирюхи, Кисле, Клименівка, Козачка, Колісники, Коропове, Костянтівка, Кравцове, Красна Поляна, Кукулівка, Левківка, Миргороди, Омельченки, Острроверхівка, Пасіки, Першотравневе, Петрищеве, Погоріле, Реп'яхівка, Роздольне, Сидори, Соколове, Таранівка, Тимченки, Тросне, Федорівка, Чемужівка) та 5 селищ (Безпалівка, Бутівка, Вирішальний, Лазуківка, Черемушне).

Чисельність постійного населення — 39 820 осіб; з них 18 753 жінки (47,1 %) та 20 990 чоловіків (52,7 %). Чоловіки переважають у віковій групі 29—57 років (57 %), жінки — у віці 60+ років (53 %) (див. Табл. 1.1). У громаді — 9 населених пунктів з кількістю населення 10 осіб і менше.

Чисельність населення за віковими групами та статтю

Населений пункт	Жінки, осіб						Чоловіки, осіб					
	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього
Аксютівка	0	0	0	3	0	3	0	0	0	6	0	6
Артюхівка	2	13	11	42	34	102	5	15	5	47	24	96
Безпалівка	0	1	0	1	3	5	0	0	1	4	3	8
Безпалівка	6	22	14	98	80	220	7	18	24	103	48	200
Бірки	45	119	96	586	407	1 253	33	148	96	571	233	1 081
Бірочок Другий	1	2	2	9	7	21	1	1	4	10	7	23
Борова	33	73	60	401	296	863	33	78	65	432	171	779
Бутівка	4	11	11	91	67	184	6	19	9	80	49	163
Велика Гомільша	7	11	12	65	58	157	6	16	9	70	33	134
Вилівка	0	15	0	1	1	4	0	1	0	5	0	6
Вирішальний	14	12	35	106	62	256	11	46	29	269	96	451
Височинівка	8	2	19	128	85	270	20	24	31	133	44	252
Водяне	2	0	11	60	53	136	0	7	19	51	33	110
Водяхівка	5	39	15	71	46	148	4	10	14	77	34	139
Гайдари	3	35	3	45	34	96	3	17	2	48	28	98
Глибока Долина	0	30	1	2	2	6	0	0	1	2	3	6

Населений пункт	Жінки, осіб						Чоловіки, осіб					
	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього
Гришківка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Гужвинське	0	0	0	1	4	5	0	0	1	4	3	8
Гусина Поляна	6	30	21	117	117	291	9	28	29	153	60	279
Джгун	4	2	2	15	8	29	2	9	4	16	4	35
Дудківка	0	3	1	16	6	26	0	1	3	17	5	26
Жаданівка	1	3	0	9	6	19	1	1	0	14	7	23
Задонецьке	8	28	18	110	76	240	3	22	21	126	58	230
Залізничні Бірки	4	5	1	22	12	44	0	2	5	21	10	38
Западня	1	2	0	7	5	15	0	0	2	9	3	14
Звідки	1	7	5	23	19	55	2	7	2	31	13	55
Зідьки	59	191	142	789	581	1 762	57	213	118	744	342	1 474
Зміїв	249	856	496	2 489	1 869	5 959	265	869	516	4 873	2 728	9 251
Іськів Яр	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Камплиця	0	0	1	4	4	9	0	1	2	8	4	15
Кирюхи	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	2
Кисле	0	0	1	1	0	2	0	0	0	1	2	3
Клименівка	0	0	0	1	4	5	0	0	0	5	2	7
Козачка	0	0	0	2	0	2	0	0	0	4	1	5
Коропове	1	5	2	14	12	34	0	4	0	23	15	42

Населений пункт	Жінки, осіб						Чоловіки, осіб					
	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього
Костянтівка	1	9	9	53	34	104	4	10	6	64	19	103
Кравцове	0	0	0	3	4	7	0	1	0	4	4	9
Красна Поляна	3	12	11	72	65	163	2	13	14	82	46	157
Кукулівка	0	0	2	11	5	18	2	3	0	20	5	30
Лазуківка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Левківка	7	33	22	123	95	280	9	36	24	134	63	266
Миргороди	1	2	2	22	24	51	1	3	4	25	21	54
Омельченки	1	6	3	31	25	66	0	7	4	27	17	55
Островецьківка	4	10	10	60	19	103	4	18	13	70	21	126
Пасіки	4	32	23	103	82	244	11	38	20	121	56	246
Велетень	41	133	92	451	336	1 053	43	134	85	439	178	879
Петрищеве	0	0	1	16	5	22	0	3	3	7	4	17
Погоріле	2	6	1	26	10	45	2	5	3	20	5	35
Реп'яхівка	1	1	0	3	0	5	1	0	0	2	1	4
Роздольне	3	10	7	49	35	104	3	9	8	70	17	107
Сидори	0	3	0	3	2	8	0	1	0	2	0	3
Соколове	26	66	53	215	174	534	23	83	56	344	173	679
Тимченки	18	32	22	176	110	358	10	46	32	173	68	329

Населений пункт	Жінки, осіб						Чоловіки, осіб					
	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього	0—6 років	7—17 років	18—26 років	27—59 років	60+ років	Усього
Тросне	1	2	1	7	5	16	1	0	1	11	3	16
Федорівка	2	3	2	20	21	48	2	2	3	32	13	52
Чемужівка	50	134	55	475	296	1 010	40	132	78	402	185	837
Черемушне	4	11	8	60	38	121	5	15	14	53	26	113
Усього в ТГ	700	2 220	1 447	8 321	6 065	18 753	698	2 341	1 545	11 033	5 373	20 990

Чисельність осіб, що прибули у ТГ протягом 2023 року, складає 176 осіб, з них 89 жінок (50,6 %) та 87 чоловіків (49,4 %). Виїхали з ТГ упродовж того самого року 127 осіб, з них 71 жінка (55,9 %) та 56 чоловіків (44,1 %).

Протягом 2022—2023 року у громаді видали 25 035 довідок про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Наразі чисельність ВПО там складає 16 854 особи, з них 10 618 жінок (63 %) та 6 236 чоловіків (37 %).

У громаді проживають:

- 628 вереранів/-ок війни; з них 62 жінки (4,9 %) та 597 чоловіків (95,1 %);
- 58 учасників/-ць бойових дій з них 5 жінок (5,1 %) та 53 чоловіки (94,9 %);
- 119 сімей загиблих;
- 3 550 домогосподарств з дітьми до 18 років;
- 182 соло-мами;
- 10 соло-тат;
- 284 багатодітні сім'ї.

Етнічні групи не зареєстровані.

2.

ІНСТИТУЦІЙНЕ ТА РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

Керівник ТГ — чоловік. Заступники — 1 жінка та 1 чоловік. До керівного складу входять також секретар ради — 1 чоловік, секретарка виконавчого комітету — 1 жінка.

Серед 17 співробітників/-ць виконавчого комітету — 5 жінок (29,4 %) та 12 чоловіків (70,6 %).

Кількість обраних депутатів/-ок місцевих рад у громаді становить 33 особи, з них 11 жінок (33,4 %) та 22 чоловіки (66,6 %).

Серед голів постійних комісій — 4 чоловіки (100 %). Серед 7 старост — 3 жінки (42,9 %) та 4 чоловіки (57,1 %).

Молодіжну раду очолює чоловік. Серед 4 голів комісій — 3 жінки (75 %) та 1 чоловік (25 %).

У ТГ діють 37 громадських організацій. Серед голів ГО — 9 жінок (24,3 %) та 28 чоловіків (73,7 %).

У ТГ функціонує 12 КДО (див. Табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Склад консультативно-дорадчих органів за статтю

Назва КДО	Загальна кількість, осіб	Жінок, осіб	Чоловіків, осіб
Комісія з питань захисту прав дитини	12	10 (83,3 %)	2 (16,7 %)
Міждисциплінарна комісія для організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах	7	7 (100 %)	0

Назва КДО	Загальна кількість, осіб	Жінок, осіб	Чоловіків, осіб
Постійна комісія з питань містобудування, будівництва, розвитку інфраструктури, земельних відносин, природокористування та аграрної політики	7	3 (42,9 %)	4 (57,1 %)
Постійна комісія з питань житлово-комунального господарства, комунальної власності, надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків	8	2 (25 %)	6 (75 %)
Постійна комісія з питань планування, фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку та регуляторної політики	11	3 (27,3 %)	8 (72,7 %)
Постійна комісія з питань розвитку прав людини, законності, депутатської діяльності і етики, освіти, культури, молоді, спорту, охорони здоров'я та соціального захисту населення	7	3 (57,1 %)	4 (42,9 %)
Опікунська рада при виконавчому комітеті Зміївської міської ради	18	13 (72,2 %)	5 (27,8 %)
Координаційна рада з питань запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі на території Зміївської територіальної громади	13	11 (84,6 %)	2 (15,4 %)
Координаційна група з питань визначення потреб населення Зміївської територіальної громади у соціальних послугах	15	14 (93,3 %)	1 (6,7 %)
Молодіжна рада при Зміївському міському голові	28	19 (67,9 %)	9 (32,1 %)

Назва КДО	Загальна кількість, осіб	Жінок, осіб	Чоловіків, осіб
Комісія з питань формування пропозицій щодо потреби в субвенції з державного бюджету місцевим бюджетом на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих групових будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа	13	10 (76,9 %)	3 (23,1 %)
Координаційна рада з питань забезпечення та захисту прав внутрішньо переміщених осіб на території Зміївської територіальної громади	18	14 (77,8 %)	4 (22,2 %)

На забезпечення гендерної рівності спрямована діяльність Координаційної ради з питань запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі на території Зміївської територіальної громади. Склад робочої групи — 11 жінок (84,6 %) та 2 чоловіки (15,4 %).

У громаді немає радника/-ці з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, а також відповідального структурного підрозділу з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

Немає ГО, які працюють з гендерною тематикою, і не проводили заходів для просування гендерної рівності на рівні громади.

Гендерний профіль громади раніше не розробляли.

Меморандум про співпрацю задля досягнення гендерної рівності підписаний з ГО «Центр гендерної культури».

3.

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ

Основні галузі економіки, що функціонують у громаді:

- сільське господарство;
- промисловість;
- торгівля.

Профіцит / дефіцит бюджету громади 2023 рік: збалансований бюджет.

Населення громади віком 18—59 років складає 56,2 %, кількість чоловіків дещо перебільшує кількість жінок — 56,3 % і 43,7 % відповідно.

Зареєстрованих безробітних — 487, з них 350 жінок (71,9 %) та 137 чоловіків (28,1 %). Серед безробітних жінок переважає вікова група 45—55 років (34 %), серед чоловіків — 50—60 років (53,4 %).

Кількість ФОПів — 1 621, серед них 721 жінка (44,5 %).

4. ДОСТУП ДО ПОСЛУГ

4.1 ОСВІТА

4.1.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ У ТГ

У Зміївській ТГ налічується 28 закладів освіти:

- 6 закладів дошкільної освіти та 6 дошкільних підрозділів на базі закладу загальної середньої освіти;
- 14 закладів загальної середньої освіти;
- 2 заклади позашкільної освіти.

В адміністративному центрі громади розміщені 9 закладів освіти: 3 ЗЗСО, 1 ДП, 3 ЗДО, 2 ЗПО.

Кількість закладів освіти в інших населених пунктах:

- с. Бірки — 1 ЗЗСО, 1 ЗДО;
- с. Першотравневе — 1 ЗЗСО, 1 ЗДО;
- с. Таранівка — 1 ЗЗСО, 1 ЗДО;
- сел. Зідьки — 1 ЗЗСО, 1 ДП;
- с. Соколове — 1 ЗЗСО, 1 ДП;
- с. Чемужівка — 1 ЗЗСО, 1 ДП;
- с. Тимченки — 1 ЗЗСО, 1 ДП;
- с. Борова — 1 ЗЗСО;
- с. Вирішальний — 1 ЗЗСО, 1 ДП;
- с. Пасіки — 1 ЗЗСО;
- с. Гусина Поляна — 1 ЗЗСО.

Керівні посади в закладах освіти обіймають 18 жінок (81,8 %) та 4 чоловіки (18,2 %).

Забезпечений безперешкодний доступ для осіб з обмеженою мобільністю (є пандуси й санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів ДБН) до 1 закладу освіти (КЗ «Зміївський ліцей № 1»).

4.1.2 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД НАДАВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

Кількість працівників/-ць освіти у громаді — 873 особи, з них 734 жінки (84 %) та 139 чоловіків (16 %).

Середня заробітна плата працівників закладів загальної середньої освіти (чоловіків) — 9 961 грн, працівниць (жінок) — 14 957 грн.

Працівники закладів дошкільної освіти (чоловіки) в середньому отримують 6 994 грн, працівниці (жінки) — 10 537 грн.

Гендерний розрив в оплаті працівників/-ць закладів загальної середньої освіти становить +50,2 % на користь жінок, працівників/-ць закладів дошкільної освіти — +50,7% на користь жінок.

4.1.3 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД ОТРИМУВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

Кількість дітей шкільного віку — 3 889, з них 1 900 (48,9 %) дівчат та 1 989 (51,1 %) хлопців.

Учениць/учнів з особливими освітніми потребами — 59, з них 27 (45,8 %) дівчат та 32 (54,2 %) хлопців.

Дітей дошкільного віку — 647, з них 337 дівчат (52 %) та 310 хлопців (48 %). Усі вони перебувають у ЗДО. Тобто дошкільною освітою охоплені 100 % дітей дошкільного віку. В онлайн-форматі працюють 6 ЗДО та 6 ДП ЗДО (100%).

Послугами позашкільної освіти охоплені 1 430 дітей, з них 694 дівчини (48,5 %) та 736 хлопців (51,5 %).

У громаді функціонують гуртки різного спрямування (див. Табл. 4.1), серед яких найпопулярнішими є художньо-естетичні, які відвідують 31,5 % залученого учнівства.

Дівчата віддають перевагу таким напрямам гурткової роботи:

- художньо-естетичний — 76 %;
- спортивні танці — 74,1 %;

- легка атлетика — 59,5 %;
- гуманітарний — 57,8 %;
- еколого-натуралістичний — 54,4 %;
- туристсько-краєзнавчий — 51,7 %.

Хлопці більше цікавляться науково-технічним гуртком і футболом — по 100 %, боксом — 95,7 %, таеквон-до — 71,4 %, а також військово-патріотичним гуртком — 61,5 %.

Таблиця 4.1

**Кількість учнів та учениць, які займаються
в гуртках, секціях позашкільної освіти**

Напрямок гуртка / секції	Дівчата, осіб	Хлопці, осіб
науково-технічний	0	45
еколого-натуралістичний	49	41
туристсько-краєзнавчий	31	29
художньо-естетичний	342	108
військово-патріотичний	52	83
гуманітарний	26	19
бокс	3	67
легка атлетика	97	66
футбол	0	228
спортивні танці	86	30
таеквон-до	8	20
Усього	694	736

4.2 ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

4.2.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ ТГ

У Зміївській ТГ 2 заклади охорони здоров'я, 1 заклад первинної медичної допомоги, 13 амбулаторій ЗПСМ, 4 ФАП. У громаді функціонує 22 аптечні пункти.

В адміністративному центрі громади розміщений 1 ЗОЗ, в інших населених пунктах — 11.

Керівні посади обіймають 5 жінок (1 — первинна ланка, 4 — вторинна ланка).

Середня заробітна плата у сфері надання медичних послуг первинної ланки — 15 682 грн. Жінки в середньому отримують 15 170 грн, чоловіки — 18 549 грн.

Середня заробітна плата у сфері надання медичних послуг вторинної ланки — 15 720 грн. Жінки в середньому отримують 15 222 грн, чоловіки — 18 628 грн.

Забезпечений безперешкодний доступ для осіб з обмеженою мобільністю (принаймні є пандуси й санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів ДБН) до 17 ЗОЗ.

Чверть населення ТГ хворіє на серцево-судинні захворювання (24,7 %). Друге і третє місце за поширенням серед мешканців посідають психічні розлади та розлади поведінки (8,1 %), захворювання ендокринної системи (5 %).

У 2023 році народилася 131 особа, з них 60 дівчат та 71 хлопець. Померли в тому самому році 933 особи.

4.2.2 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД НАДАВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

Загальна кількість працівників/-ць закладів охорони здоров'я первинної ланки за всіма типами та рівнями надання медичної допомоги — 165 осіб, з них 140 жінок (84,8 %) та 25 чоловіків (15,1 %). У ЗОЗ вторинної ланки працює 342 особи, з них 292 жінки (85,4 %) та 50 чоловіків (14,6 %).

Усього в галузі зайняті 507 осіб, з них 432 жінки (85,2 %) і 75 чоловіків (14,8 %).

Гендерний розрив в оплаті праці працівників/-ць сфери надання медичних послуг первинної ланки становить +18,2 % на користь чоловіків, вторинної — +18,3 % на користь чоловіків.

4.2.3 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД ОТРИМУВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

На серцево-судинні захворювання страждають 33,6 % жінок і 16,7 % чоловіків, які мешкають у ТГ. Відповідно 8,4 % і 7,8 % мають психічні розлади та розлади поведінки; 6,6 % і 3,5 % — захворювання ендокринної системи; 5,6 % і 3,6 % — злоякісні онкологічні захворювання; 5,3 % і 3,6 % — захворювання рухово-опорної системи; 4,2 % і 2,1 % — цукровий / нецукровий діабет (див. Табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Статистика захворювань за нозологіями та статтю

Нозологія	Жінки, осіб	Чоловіки, осіб
Серцево-судинні захворювання	6 301	3 500
Злоякісні онкологічні захворювання	1 051	749
Злоякісні новоутворення передміхурової залози	0	270
Злоякісні новоутворення молочної залози	400	0
Туберкульоз	1	9
Цукровий / нецукровий діабет	781	441
Хвороби органів дихання	91	105
Захворювання ендокринної системи	1 244	737
Психічні розлади та розлади поведінки	1 578	1 646
Захворювання рухово-опорної системи	995	750

Розподіл нозологій серед населення громади залежно від статі візуалізований у форматі діаграми (Рис. 4.1).

Рис. 4.1 Статистика захворювань за нозологіями та статтю (% від загальної кількості осіб з відповідним діагнозом)

Випадки материнської смерті у 2023 році не зафіксовані.

На початок 2023 року у громаді налічувалося 2 283 особи з інвалідністю, з них 174 дитини з інвалідністю.

4.3 СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

4.3.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТГ

У Зміївській ТГ функціонує 2 установи надання соціальних послуг:

- Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Зміївської міської ради;
- Комунальна установа «Зміївський геріатричний пансіонат» Харківської обласної ради.

Керівні посади (керівниці і заступниці) обіймають 6 жінок. Обидві установи надання соціальних послуг розміщені в адміністративному центрі громади.

Середня заробітна плата чоловіків, що працюють у сфері надання соціальних послуг, — 9 970 грн, жінок — 16 480 грн.

Забезпечений безперешкодний доступ для осіб з обмеженою мобільністю (принаймні є пандуси й санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів ДБН) до 1 установи надання соціальних послуг¹.

Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Зміївської міської ради здійснює соціальне обслуговування громадян/-ок, які належать до вразливих категорій населення, відповідно до визначених їхніх індивідуальних потреб.

У структурі Центру функціонують відділення соціальної допомоги вдома, денного перебування, соціальної роботи. Облаштований простір соціальної адаптації.

¹КУ «Центр надання комунальних послуг» Зміївської міської ради розміщений на другому поверсі триповерхової будівлі. На першому та третьому поверхах — управління соціального захисту населення Зміївської міської ради. Будівля облаштована пандусом, санітарно-гігієнічні приміщення обладнані відповідно до стандартів ДБН, розміщені на 1 поверсі. Сходи оснащені сходовим підйомником, який забезпечує доступність соціальних послуг для маломобільних груп населення.

У 2023 році послугами Центру надання соціальних послуг (див. Табл. 4.3) скористалися 5 245 осіб, з них 24,3 % — натуральною допомогою, 21,4 % — консультуванням, 17,2 % — доглядом вдома, 16,5 % — послугами з соціальної адаптації.

Таблиця 4.3

Перелік соціальних послуг, які надають у громаді

Послуга	Жінок, осіб	Чоловіків, осіб	Діти, осіб	Усього, осіб
Догляд вдома	714	187	0	901
Паліативний догляд	14	4	0	18
Соціальна адаптація	615	249	0	864
Натуральна допомога	1 047	227	0	1 274
Соціальний супровід осіб / сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах	26	1	79	106
Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти- сироти та діти, позбавлені батьківського піклування	15	3	50	68
Профілактика	284	68	42	394
Інформування	270	51	0	321
Консультування	939	176	9	1 124
Представництво інтересів	98	73	4	175
Екстрене кризове втручання	1	0	1	2

4.3.2 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД НАДАВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

Кількість працівників/-ць сфери надання соціальних послуг у громаді — 73, з них 68 жінок (93 %) та 5 чоловіків (7 %). У складі працівників/-ць цієї сфери переважають жінки.

Гендерний розрив в оплаті праці становить +39,5 % на користь жінок.

4.3.3 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД ОТРИМУВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

Отримали соціальні послуги 5 245 осіб, з них 76 % жінок, 19 % — чоловіків, 5 % — дітей. Дві третини отримувачів/-ок соціальних послуг проживають у віддалених частинах громади.

Серед чоловіків, що скористалися соціальними послугами, найбільший попит має соціальна адаптація, у якій відчули потребу 24 % отримувачів; серед жінок — натуральна допомога, по яку звернулися 26 % отримувачок.

Кількість сімей у СЖО — 1 249, з них 253 оформили дітям статус ДПВВД. У цих сім'ях — 490 дітей, зокрема 358 мають статус ДПВВД.

Під соціальним супроводом перебувають 36 сімей у СЖО, де проживають 95 дітей.

У Зміївській територіальній громаді є 42 сім'ї опікунів / піклувальників, де перебувають 46 дітей; та 7 прийомних сімей, де проживають 13 дітей. Також функціонують 3 дитячі будинки сімейного типу, у яких виховують 19 дітей.

У ПС / ДБСТ — одна дівчина з інвалідністю.

У ТГ 59 дітей позбавлені батьківського піклування, 30 дітей-сиріт, 66 дітей під опікою / піклуванням; 44 дитини, взяті на облік службою у справах дітей як такі, що перебувають у СЖО; 1 050 дітей у багатодітних сім'ях, 5 199 дітей внутрішньо переміщених осіб.

4.4 КУЛЬТУРА. ДОЗВІЛЛЯ

4.4.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ НАДАННЯ КУЛЬТУРНИХ ПОСЛУГ ТГ

У ТГ 41 заклад культури:

- 19 бібліотек;
- 2 школи мистецтв;
- 15 клубних закладів;
- 5 музеїв.

В адміністративному центрі громади розміщені 6 установ, 35 — в інших населених пунктах.

Керівні посади в закладах культури та дозвілля обіймають 36 жінок (92,3 %) та 3 чоловіки (7,7 %).

Забезпечений безперешкодний доступ для осіб з обмеженою мобільністю (принаймні є пандуси й санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів ДБН) до 32 закладів культури та дозвілля.

У зв'язку з воєнним станом в Україні кількість проведених заходів знизилася вдвічі і відповідно впала чисельність відвідувачів. Утім, заклади культури продовжують надавати свої послуги як офлайн, так і онлайн (див. Табл. 4.4).

Статистика відвідування культурних заходів, що відбуваються в громаді

Послуга	Усього відвідувачів, осіб	Жінки, осіб	Чоловіки, осіб
Виставки творів мистецтва	7 703	6 522	1 181
Вистави та концерти аматорських колективів	21 257	17 146	4 111
Культурно-освітні та розважальні заходи	43 731	39 440	4 291

4.4.2 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД НАДАВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

У складі працівників/-ць сфери надання культурних послуг переважають жінки. Загальна кількість працівників/-ць сфери — 105, з них 94 жінки (90 %) та 11 чоловіків (10 %).

4.4.3 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД ОТРИМУВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

Протягом року на заходах культури та дозвілля зафіксували 87 760 відвідувань, з яких 85 % припали на жінок, а 15 % — на чоловіків.

4.5 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ

4.5.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ

У Зміївській ТГ — 2 заклади надання послуг фізичної культури та спорту. Вони розміщені в адміністративному центрі громади.

Загалом у громаді:

- 72 спортивні споруди;
- 3 спортивні майданчики;
- 8 футбольних полів;
- 13 спортивних залів.

У ТГ надають такі послуги у сфері фізичної культури та спорту:

- організація та проведення навчально-тренувальних занять;
- проведення та забезпечення участі у спортивних заходах та спортивних змаганнях;
- надання для користування власних спортивних споруд;
- надання консультацій щодо здорового способу життя.

Керівні посади у сфері фізичної культури та спорту обіймають 2 чоловіки.

Забезпечений безперешкодний доступ для осіб з обмеженою мобільністю (принаймні є пандуси й санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів ДБН) до 1 закладу фізкультури та спорту.

4.5.2 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД НАДАВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

У ТГ — 52 штатні працівники/-ці сфери фізичної культури і спорту, з них 18 жінок (34,6 %) та 34 чоловіки (75,4 %).

4.5.3 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД ОТРИМУВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

Заходи із залучення різних груп населення до занять фізичною культурою охопили 2 364 особи, з них 1 263 жінки (52 %) та 1 101 чоловік (48 %).

Послугами з фізичної культури і спорту користуються переважно чоловіки (див. Табл. 4.5).

Таблиця 4.5

Чисельність осіб, які користуються послугами фізичної культури і спорту

Послуга	Усього, осіб	Жінки		Чоловіки	
		осіб	%	осіб	%
Організація та проведення навчально-тренувальних занять	3 155	1 055	33,4	2 100	66,6
Проведення та забезпечення участі у спортивних заходах та спортивних змаганнях	5 267	1 727	32,8	3 540	67,2

Послуга	Усього, осіб	Жінки		Чоловіки	
		осіб	%	осіб	%
Надання у користування власних спортивних споруд	3 787	1 064	28,1	2 723	71,9
Надання консультацій щодо здорового способу життя	1 063	753	70,8	310	29,2

Жіноцтво складає лише третину тих, хто відвідує навчально-тренувальні заняття, спортивні заходи і змагання, а також лише чверть тих, хто користується спортивними спорудами. Проте консультаціями щодо здорового способу життя користуються здебільшого жінки.

Єдиний тип спортивних споруд у громаді, серед користувацького кола яких переважають жінки (50,9 %), є фітнес-зали. На футбольних полях можемо бачити ледь не лише чоловіків (див. Табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Чисельність осіб, які використовують спортивні споруди у Зміївській громаді

Послуга	Усього, осіб	Жінки		Чоловіки	
		осіб	%	осіб	%
Універсальна спортивна зала	710	299	42,1	411	57,9
Тренажерний зал	183	72	39,3	111	60,7
Фітнес-зал	167	85	50,9	82	49,1
Настільний теніс	60	15	25,0	45	75,0
Майданчик для пляжного волейболу	65	15	23,1	50	76,9
Футбольне поле з синтетичним покриттям	172	5	3,0	167	97,0
Футбольне велике поле	474	5	1,0	469	99,0
Усього	1 831	496	27,1	1 335	72,9

Усього займаються спортом 5 267 осіб, з них 1 727 жінок (33 %) та 3 540 чоловіків (67 %).

Фізкультурно-спортивні заняття відвідують 11 осіб з інвалідністю, з них 8 жінок (73 %) та 3 чоловіки (27 %).

Найчисленнішою групою жінок, які займаються фізичною культурою та спортом, є жінки віком 19—34 роки (44,2 %), серед чоловіків — група до 18 років (39,7 %) (див. Табл. 4.7).

Таблиця 4.7

Чисельність осіб, які займаються фізичною культурою та спортом, за віковими групами та статтю

Вік	Усього, осіб	Жінки, осіб	Чоловіки, осіб
До 18 років	1 923	518	1 405
19—34 роки	1 864	764	1 100
35—59 років	1 480	445	1 035
60+ років	0	0	0

4.6 ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА

4.6.2 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ТГ

У Зміївській ТГ є 1 підрозділ сфери безпеки та охорони правопорядку.

Особливості побудови входу до адмінбудівлі відділу поліції не дають змоги туди потрапити людям з обмеженою мобільністю, які користуються кріслами колісними, за допомогою пандуса, проте встановлена кнопка виклику до них персоналу.

Кількість офіцерів громади — 2, обоє — чоловіки.

У громаді діє Комплексна програма профілактики правопорушень на території Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області на 2021—2025 роки, затверджена рішенням Зміївської міської ради № 192-V-VIII від 11.02.2021 (V сесія VIII скликання).

Найпоширеніший тип злочинних дій у 2023 році — злочини проти життя та здоров'я особи (23,3 %), проти власності (23,3 %), а також злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення (20,2 %).

Злочинні дії у громаді упродовж 2023 року у 92,3 % випадків були скоєні чоловіками, 5,8 % — жінками, 1,9 % — дітьми (див. Табл. 4.8). Серед постраждалих — 52,3 % чоловіків, 45,0 % жінок і 2,7 % дітей.

Таблиця 4.8

Показники злочинності за видами та статтю осіб, які їх скоїли

Вид злочину	Усього осіб, що скоїли злочини	Жінки, осіб	Чоловіки, осіб	Діти, осіб	Усього потерпілих, осіб	Жінки, осіб	Чоловіки, осіб	Діти, осіб
Злочини проти основ національної безпеки України	1	—	1	—	—	—	—	—
Злочини проти життя та здоров'я особи	24	3	20	1	37	19	18	—
Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	—	—	—	—	3	1	—	2
Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина	3	—	3	—	—	—	—	—
Злочини проти власності	24	—	24	—	64	26	37	1
Злочини проти довкілля	4	—	4	—	—	—	—	—
Злочини проти громадської безпеки	5	—	5	—	2	2	—	—

Вид злочину	Усього осіб, що скоїли злочини	Жінки, осіб	Чоловіки, осіб	Діти, осіб	Усього потерпілих, осіб	Жінки, осіб	Чоловіки, осіб	Діти, осіб
Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту	12	2	9	1	3	1	2	—
Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення	22	—	22	—	—	—	—	—
Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів	4	1	3	—	—	—	—	—
Злочини у сфері використання електроннообчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	1	—	1	—	—	—	—	—
Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	2	—	2	—	—	—	—	—
Злочини проти правосуддя	1	—	1	—	—	—	—	—
Усього	103	6	95	2	109	49	57	3

Серед постраждалих від правопорушень, пов'язаних з фізичним насильством (умисні вбивства і тяжкі тілесні ушкодження), 100 % чоловіків: 2 потерпілих від умисного вбивства (ст. 115 ККУ) і 2 потерпілих від тяжких тілесних ушкоджень (ст. 121 ККУ).

У 2023 році зафіксували 323 випадки домашнього насильства. Більшість повідомлень про вчинення домашнього насильства надійшла від жінок — 79,9 %, а 20,1 % — від чоловіків.

4.7 АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ

4.7.1 КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА СФЕРИ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ГРОМАДИ

Центр надання адміністративних послуг розміщений в адміністративному центрі громади.

Керівну посаду в центрі надання адміністративних послуг обіймає жінка.

Забезпечений безперешкодний доступ для осіб з обмеженою мобільністю (принаймні є пандуси й санітарно-гігієнічні приміщення, обладнані відповідно до стандартів ДБН) до 1 центру надання адміністративних послуг.

Найбільший попит серед населення мають послуги з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань, послуги Головного управління Держгеокадастру в Харківській області та соціальні послуги.

4.7.2 ГЕНДЕРНІ РОЗРИВИ СЕРЕД НАДАВАЧІВ/-ОК ПОСЛУГ

У громаді налічують 16 штатних працівниць ЦНАП, тобто 100 % жінок.

5.

ПРОБЛЕМИ ГРОМАДИ ОЧИМА МЕШКАНЦІВ/-ОК

За результатами опитування, проведеного в громаді у листопаді — грудні 2024 р.², були зафіксовані ключові проблеми, з якими стикаються мешканці й мешканки громади (див. Табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Наскільки актуальні для Вашої громади зазначені нижче проблеми?

Відповіді мешканців/-ок громади, %

Проблеми	Актуальні	Скоріше акту- альні	Скоріше не акту- альні	Не акту- альні	Важко сказати
Незадовільний стан доріг	65,9	19,2	2,4	3,2	9,2
Відсутність бомбо- сховищ / укриттів	56,0	20,2	7,5	3,6	12,7
Забруднення довкілля	35,8	26,3	10,2	6,8	21,4
Погана якість питної води	40,1	20,4	10,2	11,7	17,5
Велика кількість бродячих тварин	35,5	24,8	9,7	10,9	19,0

²В опитуванні взяли участь 411 людей (n=411), які мешкають у 28 населених пунктах Зміївської територіальної громади: Зміїв (212), Зідьки (56), Велетень (19), Бірки (18), Соколове (15), Таранівка (13), Чемужівка (12), Борова (9), Задонецьке (6), Першотравневе (6), Височинівка (5), Пасіки (4), Тимченки (3), Омельченки (2), Бутівка (2), Велика Гомільша (2), Водяхівка (2), Костянтівка (2), залізничні Бірки (1), Вилівка (1), Гайдари (1), Гусина поляна (1), Вирішальний (1), Островецьківка (1), Черемушне (1), Камплія (1), Красна Поляна (1), Бірочок Другий (1), а також 13 жителів/жительок громади, які не вказали назви населеного пункту.

Вибірка не є репрезентативною, але дані, отримані на її підставі, дають змогу зафіксувати ключові проблеми, з якими стикаються жителі/жительки громади.

Проблеми	Актуальні	Скоріше актуальні	Скоріше не актуальні	Не актуальні	Важко сказати
Простір, не адаптований для людей з інвалідністю	30,4	26,3	9,0	8,8	25,5
Високий рівень безробіття	30,2	24,1	6,8	26,8	29,9
Незручне транспортне сполучення	31,1	20,9	14,8	13,4	19,7
Нерегулярне вивезення сміття	22,4	23,8	13,4	21,2	19,2
Зловживання алкоголем та наркоманія	19,0	26,0	11,2	8,3	35,5
Недоступність медичних послуг	17,3	26,8	18,2	16,3	21,4
Відсутність закладів відпочинку, культури та спорту	20,0	22,4	13,6	23,6	20,4
Відсутність дитячого садочку	26,8	13,4	11,4	32,1	16,3
Незадовільне вуличне освітлення	14,4	19,7	25,3	22,1	18,5
Відсутність мереж водопостачання та каналізації	10,7	14,4	19,2	34,1	21,7
Високий рівень злочинності	8,5	15,3	20,2	11,4	44,5
Домашнє насильство	6,1	17,0	14,6	16,8	45,5
Відсутність інтернет-зв'язку	5,1	13,1	19,2	45,5	17,0
Відсутність мереж газопостачання	4,1	10,0	20,2	45,0	20,7

За сумою оцінок «актуальні» і «скоріше актуальні» понад три чверті голосів набрали проблеми:

- незадовільний стан доріг — 82,5 %;
- відсутність бомбосховищ / укриттів — 76,2 % (Рис. 5.1).

Ще шість проблем назвали від двох третин до половини опитаних:

- забруднення довкілля;
- погана якість питної води;
- велика кількість бродячих тварин;
- простір, не адаптований для людей з інвалідністю;
- високий рівень безробіття;
- незручне транспортне сполучення.

Трохи менше половини респондентів/-ок назвали такі актуальні проблеми:

- нерегулярне вивезення сміття;
- зловживання алкоголем та наркоманія;
- недоступність медичних послуг;
- відсутність закладів відпочинку, культури та спорту;
- відсутність дитячого садочку.

Менше ніж третина учасників/-ць опитування говорить про важливість таких проблем:

- незадовільне вуличне освітлення;
- відсутність мереж водопостачання та каналізації;
- високий рівень злочинності;
- домашнє насильство;
- відсутність інтернет-зв'язку;
- відсутність мереж газопостачання.

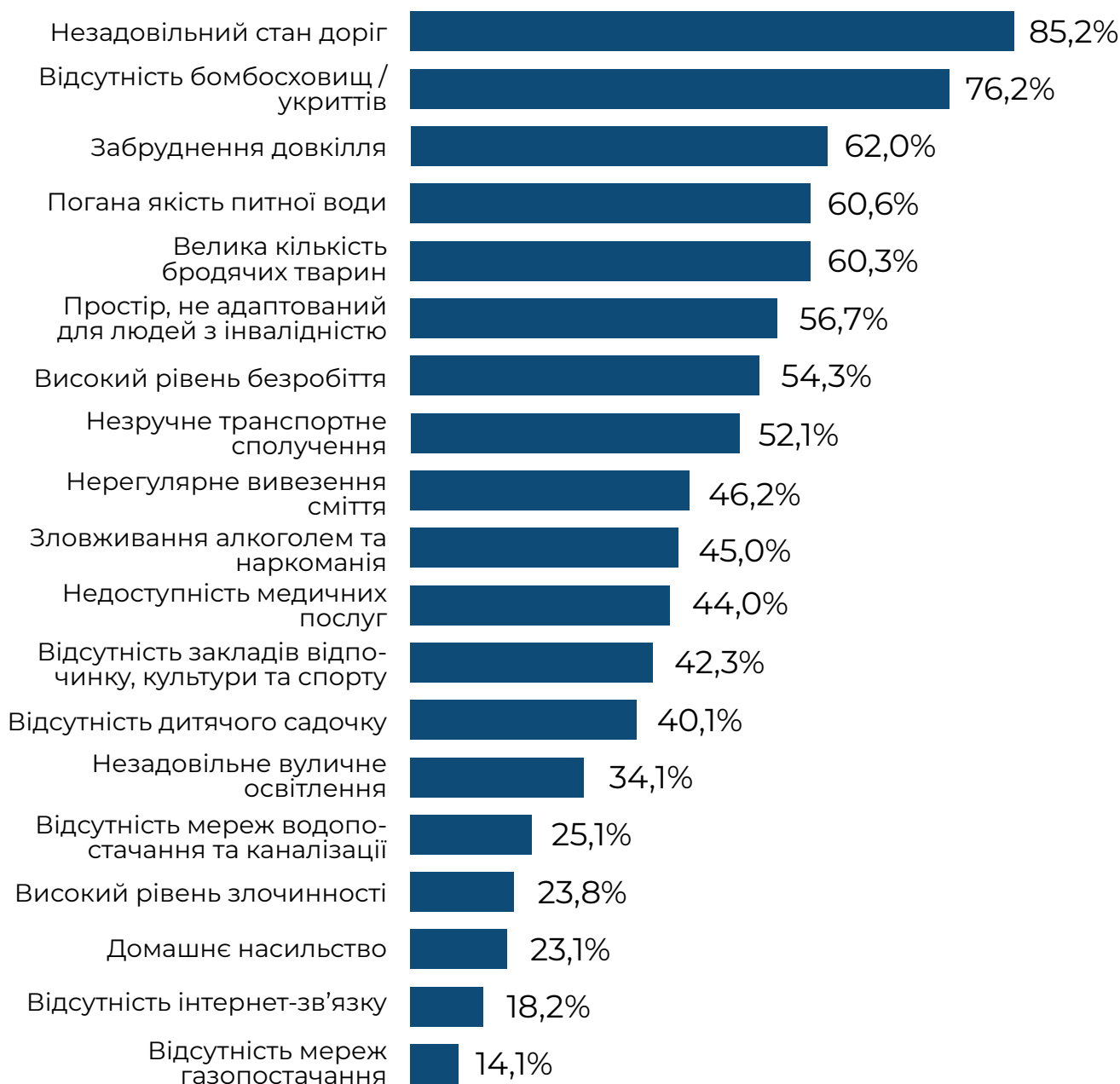

Рис. 5.1 Оцінка актуальності проблем мешканцями й мешканками громади

Аналіз відповідей дав змогу виявити також найгостріші проблеми населених пунктів громади. Їх згрупували в міру зменшення кількості згадувань проблеми у відповідях мешканців/-ок громади. Ось перелік таких проблем:

- незадовільний стан дорожнього покриття, відсутність тротуарів, світлофорів, неякісне виконання робіт з ремонту доріг;
- відсутність найпростіших укриттів, бомбосховищ;

- забруднення довкілля;
- недоступність і необлаштованість громадського простору;
- проблеми з функціонуванням медичних закладів, низька якість медичних послуг;
- дефіцит робочих місць і низький рівень прибутків населення;
- незадовільне транспортне сполучення;
- відсутність або нестабільність водопостачання, водовідведення, незадовільна якість питної води;
- проблема надання соціальних послуг і гуманітарної допомоги;
- проблеми функціонування закладів освіти;
- бездіяльність органів влади й місцевого самоврядування;
- проблема безпритульних тварин;
- відсутність або недостатня кількість магазинів, аптек;
- проблеми із забезпеченням енергоносіями та твердим паливом.

Серед чотирнадцяти сфер, проблеми в яких потребують першочергового розв'язання, понад половина учасниць і учасників опитування обрали «транспорт і дороги» — 64 % (Рис. 5.2).

Менше ніж половину голосів набрали такі сфери:

- «відновлення робочих місць» (44,8 %);
- «медицина» (35,5 %);
- «безпека території громади» (28,0 %);
- «гуманітарна допомога» (21,4 %).

Рис. 5.2 Розподіл відповідей на запитання «Яка сфера у Вашому населеному пункті потребує найбільшої уваги на сьогодні?»

Опитування дало змогу виявити вразливі групи, які, на думку мешканців/-ок, мають отримувати в громаді першочергову допомогу. Під час аналізу відповідей виокремили дві такі групи. Понад половина опитаних назвали літніх людей (76,4 %) і людей з інвалідністю (68,3 %).

Приблизно третина мешканців/-ок вказали такі категорії:

- діти з інвалідністю — 43,8 %;
- сім'ї загиблих — 33,3 %;
- невиліковно хворі люди — 30,9 % (Рис. 5.3).

Найменше голосів (менше ніж 10 %) мешканці/-ки громади віддали таким групам (не подані на діаграмі):

- люди, які постраждали від сімейного насильства — 8,8 %;

- люди із психічними захворюваннями — 7,3 %;
- сім'ї з прийомними дітьми — 7,1 %;
- безпритульні — 6,1 %;
- особи з ВІЛ/СНІД — 2,9 %;
- люди, які звільнилися з місць позбавлення волі — 2,7 %;
- нарко- та алкозалежні — 2,4 %.

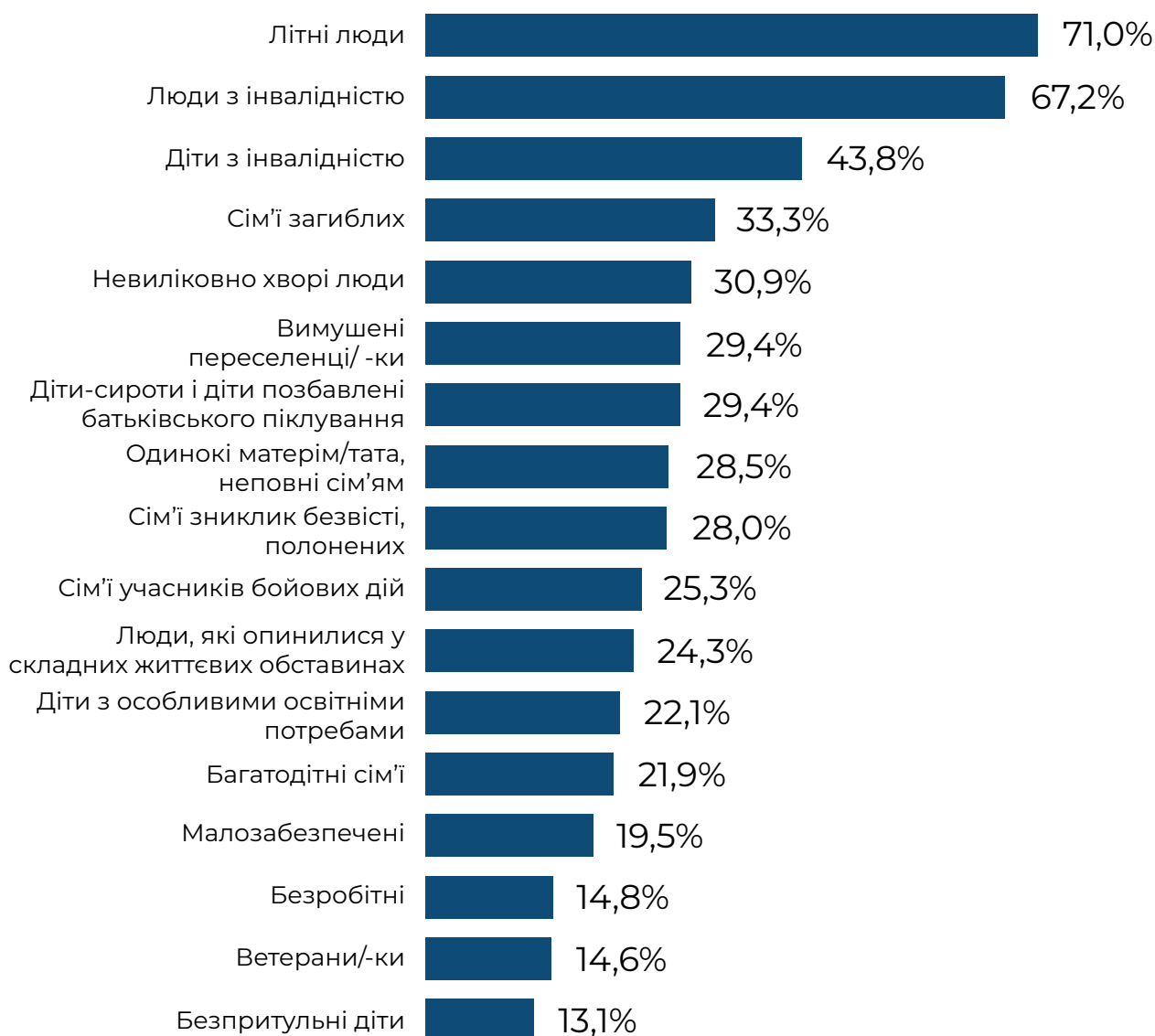
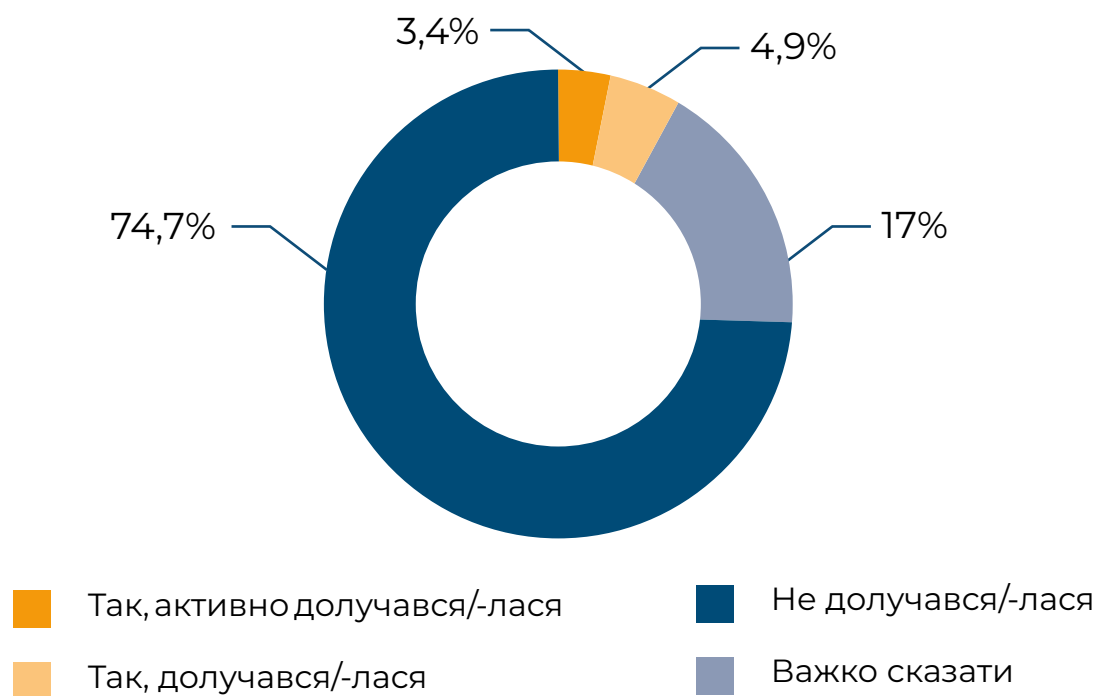

Рис. 5.3 Розподіл відповідей на запитання «Яким соціально незахищеним групам населення громади, на Ваш погляд, потрібна допомога в першу чергу?»

Дослідження дало змогу сформулювати орієнтовний перелік програм та послуг, яких, на думку населення, бракує громаді:

- програма управління здоров'ям у громаді;
- програма інклюзивного відновлення та розвитку муніципальної інфраструктури;
- програма розвитку дорожнього будівництва і транспортного сполучення;
- програма гуманітарної допомоги й соціальної підтримки вразливих категорій;
- програма відновлення позашкільної та розвитку неформальної освіти;
- програма з підтримки ментального здоров'я жителів і жitelьок громади;
- створення простору для людей літнього віку й людей з інвалідністю;
- програма розвитку спорту в громаді;
- програма розвитку паркової зони, зони відпочинку;
- програма підтримки енергоносіями малозабезпечених сімей і пенсіонерів в опалювальний сезон;
- програма розвитку простору для юнацтва і молоді;
- програма підтримки та розвитку екологічної безпеки;
- зоозахисні програми / ветеринарні послуги (ветеринарні клініки, притулки для тварин, стерилізація і вакцинація безпритульних тварин);
- юридичні послуги / програма юридичної підтримки громадян;
- банківські послуги;
- аптечні послуги в селах громади (наприклад, стаціонарні або пересувні аптечні пункти);
- громадський контроль за якістю продуктів в магазинах.

Інформативним виявився аналіз відповідей щодо особистого залучення опитаних до обговорення плану відновлення або стратегії розвитку громади. Він засвідчив низький рівень залучення респондентського кола до життя громади: більшість учасників/-ць не долучалися до обговорень плану і стратегії (74,7 %) або їм було складно відповісти (17,0 %). До планування життя громади були залучені лише 8,3 % учасників/-ць опитування (Рис. 5.4).

**Рис. 5.4 Розподіл відповідей на запитання
«Чи долучалися Ви особисто до обговорення плану
відновлення або стратегії розвитку громади?»**

ВИСНОВКИ Й РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. В управлінні громадою спостерігається певне порушення гендерного балансу:

- керівник громади — чоловік, серед заступників — жінка й чоловік, секретар ради й секретарка виконавчого комітету (гендерний паритет);
- серед 17 співробітників/-ць виконавчого комітету — 29,4 % жінок та 70,6 % чоловіків;
- серед обраних депутатів/-ок місцевих рад у громаді — 33,4 % жінок та 66,6 % чоловіків;
- серед голів постійних комісій жінок немає;
- серед старост — 42,9 % жінок та 57,1 % чоловіків (гендерно збалансований склад);
- молодіжну раду очолює чоловік, серед голів комісій — 75 % жінок та 25 % чоловіків.

Формування інституційного механізму забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у громаді перебуває на початковому рівні: створена Координаційна рада з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання домашньому насильству, насильству за ознакою статі та протидії торгівлі людьми. Водночас немає відповідального структурного підрозділу з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

Щоб підсилити інституційний механізм, рекомендовано:

- збільшувати представленість жінок і представниць різних соціальних груп на лідерських посадах, у виборних та інших органах громади, які наділені повноваженнями розв'язувати питання місцевого значення;
- призначити уповноважену особу із забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків з-поміж заступників голови міської ради;
- призначити радника/-цю з гендерних питань;
- розробити цільову програму щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків;

- включити гендерний компонент у місцеві бюджетні програми, проєкти, політики чи розробку стратегічних документів громади;
- залучати зовнішніх спеціалістів/-ок з питань гендерної політики, які можуть надавати експертні та консультаційні послуги;
- розробити процедуру збирання статистики, дезагрованої за статтю.

2. Громадський простір не є комфортним та доступним, особливо для літніх людей і осіб з інвалідністю, яких понад дві третини опитаних мешканців/-ок громади вважають такими, що потребують першочергової допомоги. Гендерночутливий підхід потребує пріоритезації потреб цих соціальних груп, зокрема щодо забезпечення доступності й безбар'єрності середовища. Так, із 95 комунальних і державних закладів та установ громади безбар'єрними можна вважати лише 53 (55,8 %). Найкраща ситуація — у закладах надання адміністративних послуг (100 % безбар'єрний доступ), охорони здоров'я (85 %) і установах надання культурних послуг (78 %). Найгірша — у спортивних закладах (0 %) і закладах освіти (3,6 %). Мешканки й мешканці також висловлювали незадоволеність станом доріг і тротуарів, відсутністю інфраструктури для людей з інвалідністю, вуличного освітлення, громадського туалету, дитячих майданчиків тощо.

Щоб підвищити рівень доступності громадських просторів, рекомендовано:

- здійснити гендерний аудит простору громади;
- провести мапування безбар'єрних об'єктів, включно з об'єктами приватної власності, для уточнення прогалін і визначення пріоритетних сфер їхнього подальшого розвитку;
- провести навчання зі створення інклюзивного середовища для керівництва організацій і структур, власників бізнесу;
- залучити донорів до фінансування окремих ініціатив, які можуть стати прикладом для інших організацій (будівництво пандусів, безбар'єрних входів, проходів і дверей, обладнання туалетів пеленальними столиками, створення дитячих кімнат, вбиралень, зон очікування тощо);

- забезпечувати інформаційну доступність діяльності органів управління громади, публічних послуг, можливість користування ними як фізично, так і онлайн, використовувати різні канали інформування, пріоритезуючи ті, якими користуються цільові групи, наприклад, поєднувати онлайн-інформування й фізичні оголошення;
- планувати час і місце проведення заходів щодо залучення жителів/-ок до прийняття рішень так, щоб їх могли відвідати різноманітні групи людей, зокрема особи з різним робочим графіком;
- зарезервувати в бюджеті громади витрати на діяльність, яка сприяє підвищенню рівня інклюзивності громади, зокрема, мобільні центри надання адміністративних послуг або транспортні соціальні послуги з перевезення («соціальні таксі»).

3. З огляду на складну безпекову ситуацію в країні загалом, найгострішою проблемою громади мешканки й мешканці назвали відсутність бомбосховищ /укриттів (76,2 %) у закладах освіти, на робочих і публічних місцях. Це заважає, зокрема, організації освітнього процесу в закладах загальної середньої й дошкільної освіти, призводить до посилення навантаження на жінок і обмеження можливостей їхнього працевлаштування та самореалізації.

Щоб підвищити рівень безпеки в громаді, рекомендовано:

- провести аудит безпеки території;
- облаштовувати бомбосховища /укриття;
- покращити освітлення, зокрема шляхом встановлення ліхтарів на сонячних батареях;
- встановлювати камери відеоспостереження.

4. Спостерігається традиційна **фемінізація** сфери надання адміністративних (100 % жінок) і соціальних послуг (93,0 % жінок), культури (90,0 %), охорони здоров'я (84,8 %) та освіти (84,0 %), що, ймовірно, пов'язано з впливом гендерних стереотипів щодо професій і низькою заробітною платою в зазначених вище сферах.

Досягти гендерного балансу у фемінізованих професіях неможливо під час воєнного стану, але в довгостроковій перспективі рекомендовано:

- сприяти ширшому залученню жіноцтва до програм підвищення кваліфікації та перекваліфікації, менторства задля сприяння професійному розвитку і кар'єрному зростанню жіноцтва в зазначених галузях;
- проводити інформаційні кампанії серед учнівства і молоді для популяризації професій, де працюють переважно жінки ;
- вживати заходів для підвищення престижу й оплати праці, а також покращення умов праці у сфері освіти, охорони здоров'я, надання соціальних послуг і культури;
- здійснювати регулярний аналіз гендерних розривів у фемінізованих галузях, щоб виявляти ключові проблеми та розробляти ефективні рішення, а також створювати прозорі механізми для оцінювання ефективності заходів з подолання нерівності;
- сприяти громадській участі та партнерству: активізувати співпрацю між громадами, громадськими організаціями та місцевими органами влади для реалізації гендерно чутливих ініціатив; організовувати громадські форуми для обговорення проблем та пропозицій щодо подолання гендерних бар'єрів.

5. У громаді спостерігають **гендерні розриви**.

Серед населення дещо переважають чоловіки — 52,7 %. Найбільш помітна їхня перевага у віковій групі 29—57 років (57,0 %), тоді як у віці 60+ років більше жінок — 53,0 %. Серед дітей шкільного віку дівчат дещо менше (48,9 %), ніж хлопців, зокрема серед дітей з особливими освітніми потребами (45,8 %).

Чоловіки переважають у складі ФОПів — 55,5 %.

Жіноцтво складає 71,9 % серед зареєстрованих безробітних. Переважає вікова група жінок 45—55 років. Серед безробітних чоловіків більшість — у віковій групі 50—60 років.

Чоловіки становлять більшість ветеранів, що мешкають у громаді (95,1 %), і учасників бойових дій (94,9 %).

Серед тих, хто одноосібно виховують дітей, 94,8 % жінок і 5,2 % чоловіків.

На серцево-судинні захворювання страждають 33,6 % жінок і 16,7 % чоловіків, які мешкають у ТГ.

Жіноцтво в 4 рази частіше отримує соціальну допомогу, тоді як найбільший попит серед чоловіків має соціальна адаптація (24 % користувачів), а серед жінок — натуральна допомога (26 % користувачок).

Злочини у 92,3 % випадків скоюють чоловіки, тоді як серед постраждалих від насильства їх 52,3 %, жінок — 45,0 %, дітей — 2,7 %.

Жінки становлять більшість (79,9 %) серед постраждалих від домашнього насильства.

Гендерні розриви відстежуються в уподобаннях дітей і дорослого населення громади:

- дівчата віддають перевагу таким напрямам гурткової роботи, як-от художньо-естетичний, спортивні танці, легка атлетика; хлопці більше цікавляться науково-технічним, спортивним (футбол, бокс, таеквон-до) і військово-патріотичним напрямками;
- жінки більше ніж учетверо активніше отримують культурні послуги;
- чоловіки більше ніж удвічі частіше користуються послугами з фізичної культури та спорту.

Щоб подолати гендерні розриви, рекомендовано:

- проводити інформаційні кампанії, спрямовані на забезпечення рівних прав і можливостей, поширення й популяризацію нових рольових моделей, що руйнують стереотипи з опорою на місцевий досвід;
- організовувати заходи, підтримувати ініціативи, виділяти цільові кошти на програми, що сприяють встановленню гендерної рівності; сприяти створенню ГО, діяльність яких спрямована на досягнення гендерної рівності, виділяти кошти на підтримку діяльності ГО, які працюють з гендерною тематикою;

- розширити програми зайнятості, орієнтовані на адаптацію мешканців і мешканок до сучасних технологій і професій, організувати курси перекваліфікації, зокрема у сферах, де спостерігається дефіцит кадрів;
- створити програми підтримки жіночого підприємництва;
- зміцнити взаємодію з ГО, які працюють над питаннями гендерної рівності, для спільної розробки та реалізації проєктів з посилення гендерної чутливості громади;
- укласти з ГО договори / меморандуми про співпрацю задля досягнення гендерної рівності / підтримки жінок.

6. У громаді спостерігається **низький рівень соціальної активності** та залученості мешканців/-ок до розв'язання проблем громади.

Щоб підвищити рівень соціальної активності, рекомендовано:

- налагодити ефективну взаємодію між місцевою владою і мешканцями/-ками громади, забезпечуючи прозорість і відкритість у розв'язанні важливих питань;
- сприяти створенню ініціативних груп і громадських організацій, які об'єднували б жителів/-шок для подолання спільних проблем;
- запровадити механізм бюджету участі, щоб мешканці/-ки мали змогу безпосередньо впливати на розподіл ресурсів для розв'язання пріоритетних завдань громади.

Проект впроваджується громадською організацією «Центр гендерної культури» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF), гнучкого та оперативного інструменту фінансування, що підтримує якісні заходи для підвищення спроможності місцевих жінок у запобіганні конфліктам, реагуванні на кризи та надзвичайні ситуації та використання ключових можливостей миробудівництва.

Громадська організація «Центр гендерної культури» є одним із лідерів руху за гендерну рівність в Україні. Ми проводимо адвокаційні компанії. Організовуємо освітні заходи. Продукуємо креативні рішення. Усе для того, щоб українське суспільство дотримувалося принципу рівних прав і можливостей кожної людини незалежно від статі та інших ознак і стало вільним від гендерно зумовленого насильства та дискримінації.

Над виданням працювали:

Петрученя Ганна, гендерна експертка ГО «Центр гендерної культури»

Скорик Олеся, редакторка

Замулко Катерина, дизайнерка

Це видання підготовлено за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ньому погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

